

WORKING PAPER č. 2

Umělá inteligence jako bezpečnostní téma pro Evropskou unii a další mezinárodní organizace

Plk. JUDR. Martin BOHMAN, Ph.D.; doc. Mgr. Oldřich KRULÍK, Ph.D.

Základní zjištění, manažerské shrnutí

Umělá inteligence je po linii Evropské unie, ale i jiných nadnárodních platform, přinejmenším poslední tři roky (od roku 2018) výslovně vnímána jako určitá průřezová priorita, téma, kterému je se třeba intenzivně věnovat.

Významný rozměr agentu představují bezpečnostní aspekty, využití, ale i potenciál zneužití umělé inteligence.

Státy v této oblasti nemohou situaci zvládat samy, potřebují pomoc soukromých hráčů, bezpečnostního průmyslu.

Jedná se i téma slibné pro profilování České republiky na nadnárodní úrovni, například částečně i v kontextu nacházejícího Předsednictví.

Základní doporučení, s důrazem na nejvíce relevantní aktéry a stakeholdery:

V první fázi je vhodné mapovat, kdo v kontextu České republiky zaujímá jaká stanoviska (a jakou činnost). Sama agenda je tak široká, že není vždy zřejmé, jaká agenda do ní spadá již nyní, a jaká až perspektivně.

Samostatně je třeba téma mapovat s ohledem na probíhající bezpečnostní výzkum.

Analýza silných a slabých míst, příležitostí a hrozeb:

Silná místa	<ul style="list-style-type: none"> V rámci České republiky existuje řada aktérů, kteří jsou ve vztahu k zavádění umělé inteligence progresivní (výroba, kustomizace, networking, právní analýzy, atd.).
Slabá místa	<ul style="list-style-type: none"> V kontextu České republiky je zřejmý nedostatek koordinace této agendy. Figuruje zde příliš mnoho aktérů, sledujících své úzce koncipované priority.
Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> Téma je perspektivně slibné i jako dílčí téma (navazující na stejnou iniciativu Slovinska) v kontextu Předsednictví České republiky v orgánech Rady Evropské unie.
Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> Související vývoj bude tak překotný, že na něj aktéři v České republice budou, přes veškeré své úsilí, reagovat se zpožděním. Téma vyvolá z objektivních či subjektivních důvodů plošný odpor části veřejnosti.

Analýza politických, hospodářských, sociálních, technologických, právních a environmentálních faktorů (dopadů) konkrétního vývoje.

Možné politické dopady	Umělé inteligence v nejširším smyslu slova mohou znamenat transformaci světa, který známe. V užším smyslu slova je možné zmínit roli umělé inteligence v analýzách voličského chování, volebních kampaní a cílené komunikace s konkrétními skupinami obyvatel (voličů), podle jejich dosavadních preferencí (v kyberprostoru, na sociálních sítích i v reálném světě).
Možné hospodářské dopady	Umělá inteligence je doprovodným integrálním jevem celé řady hospodářských procesů (další průmyslová revoluce), včetně požadavků na lidskou sílu, výkonnost, efektivitu a rychlost relevantních procesů.
Možné sociální dopady	Umělá inteligence je prezentována jako řešení, které odbřemenuje člověka, je rychlejší, efektivnější, je svého druhu jediným řešením v kontextu záplavy informací. Je přitom otázkou, zda se potvrdí obavy z úplného nahrazení člověka a jeho vytlačení z určitých pracovních a společenských pozic.
Možné technologické dopady	Technologické aspekty jsou alfou a omegou celé problematiky. Umělá inteligence se může prolínat mnoha, pokud ne všemi, procesy a řešeními denní potřeby, oblastí bezpečnosti nevylučuje.
Možné dopady na právní rámec	Právní (i etické respektive lidskoprávní) aspekty jsou v této souvislosti široce prezentovány. Je však otázkou, zda tento vývoj bude pamatovat na všechny eventuality a zda nezůstanou rozlehlá pole nepokryta – a vývoj právo nepředběhne.
Možné dopady na životní prostředí	Téma bývá zmiňováno spíše nepřímou, s tím, že zefektivnění celé řady procesů s sebou přímo ponese nižší požadavky na zdroje, energie a další vstupy, čímž dojde i ke snížení ekologické zátěže, spojované s dosavadním nastavením těchto procesů.

PODROBNĚJŠÍ ANALÝZA SITUACE NEBO TÉMATU JE OBSAHEM DALŠÍHO TEXTU, PŘÍLOHY

Umělá inteligence jako bezpečnostní téma pro Evropskou unii a další mezinárodní organizace

Evropská unie: Chronologie relevantních procesů

Rok 2018

V rámci Evropské unie první komplexnější kroky, označitelné za integrovaný přístup k problematice umělé inteligence (artificial intelligence, AI;¹ včetně bezpečnostních přesahů tohoto tématu) nastaly v roce **2018**. V tomto roce se uskutečnily následující aktivity, týkající se této vynořující se problematiky.²

- Březen 2018: Tisková zpráva k tématu Expertní skupiny o umělé inteligenci a Evropské aliance pro umělou inteligenci.³
- Duben 2018: Prohlášení o spolupráci na umělé inteligenci.⁴
- Duben 2018: Vznikl pracovní dokument, vytvořený v rámci Komise, nazvaný **Odpovědnost za nové digitální technologie**.⁵ Jeho stěžejní myšlenkou v této fázi je, že ačkoli něco technicky je možné, ne všechno je společensky či eticky vhodné. Nelze nevidět potenciální odvrácenou stranu umělé inteligence, její možné zneužití způsobem, který dnes ani nemusí být zcela zřejmý.
- Červen 2018: Zahájení činnosti Evropské aliance pro umělou inteligenci a **Skupiny odborníků na vysoké úrovni** (High-Level Expert Group on Artificial Intelligence, **AIHLEG**).⁶ V pilotním formátu se jednalo o 52 expertů, věnujících se otázkám, potenciálně spojenými s procesy souvisejícími s problematikou umělé inteligence (dodržování základních práv, včetně ochrany soukromí, osobních údajů a lidské důstojnosti; ochrana spotřebitele, nediskriminace⁷ a další). Platforma byla

¹ Umělá inteligence. Alza.cz. <https://www.alza.cz/ai-umela-inteligence>
Umělá inteligence a příležitosti v České republice. Aspen Institute Central Europe, 2019.
https://news.microsoft.com/wp-content/uploads/prod/sites/52/2019/11/MS-AI-a-p%C5%99%C3%ADle%C5%BEitosti_Aspen_Studie.pdf

² A European Approach to Artificial Intelligence. European Commission. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-approach-artificial-intelligence>

³ European Artificial Intelligence Alliance. European Commission. <https://ec.europa.eu/futurium/en/european-ai-alliance/ai-hleg-steering-group-european-ai-alliance.html>
European Union Member States Sign Up to Cooperate on Artificial Intelligence. European Commission.
<https://wayback.archive-it.org/12090/20210729041616/https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-artificial-intelligence>

⁴ Communication Artificial Intelligence for Europe. European Commission, 2018.
<https://wayback.archive-it.org/12090/20210727053307/https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/communication-artificial-intelligence-europe>

⁵ Working Document: Liability for Emerging Digital Technologies. European Commission, 25. IV. 2018.
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-commission-staff-working-document-liability-emerging-digital-technologies>

⁶ High-Level Expert Group on Artificial Intelligence. European Commission. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/expert-group-ai>

⁷ PUDDU, Saverio; ROLLÁN GALINDO, Ana, Isabel; FIRTH-BUTTERFIELD, Kay. What the European Union is Doing to Foster Human-Centric Artificial Intelligence. World Economic Forum, 3. V. 2021.
<https://www.weforum.org/agenda/2021/05/ai-and-ethical-concerns-what-the-eu-is-doing-to-mitigate-the-risk-of-discrimination/>

- prezentována jako otevřená, určená perspektivně pro všechny zájemce z řad unijní expertní komunity.⁸
- **Poznámka:** Je třeba konstatovat, že výše uvedená plánovaná a realizovaná expertní tělesa jsou personálně i jinak značně provázána, a tak je možné narazit na vyjádření, hovořící obecně o „Expertní skupině“ k tématu umělé inteligence.

Rámeček: Obecné deklarace unijních orgánů k tématu umělé inteligence:

- Evropský přístup k dokonalosti (excellence) v oblasti umělé inteligence umožní Unii (výrobě a službám na území členských států) globálně konkurovat dalším zainteresovaným aktérům. Komise a členské státy se dohodly na posílení excelence v oblasti umělé inteligence spojením sil v oblasti politiky a investic.
- Unie toho může dosáhnout pouze za pomoci umožnění rozvoje a zavádění umělé inteligence v rámci členských států.
- Je třeba z Unie respektive prostoru členských států učinit místo, kde se efektivně daří přenášet umělou inteligenci z laboratoří do reálného provozu, „na trh“.
- Je třeba zajistit, aby umělá inteligence fungovala ve prospěch lidí, ne proti nim, a aby byla **silou dobra ve společnosti**.
- Koordinovaný postup umožní zrychlení, sladění priorit se současným evropským a globálním prostředím umělé inteligence a uvedením strategie umělé inteligence do praxe.
- Klíčovou součástí strategie Komise (a Unie jako celku) v oblasti umělé inteligence je maximalizace a synergie existujících materiálních, lidských a dalších zdrojů.
- Prostřednictvím programů Digitální Evropa a Horizont Evropa plánuje Komise investovat jednu miliardu EUR ročně do umělé inteligence.
- Je třeba zároveň mobilizovat dodatečné investice ze soukromého sektoru a členských států, aby se související ambice do roku 2030 naplnily.
- Již probíhající iniciativy, jako je unijní strategie pro kybernetickou bezpečnost, aktivity ve vztahu k digitálním službám, digitálním trhům nebo správě dat, poskytují odrazový můstek pro budování systémů založených na využívání umělé inteligence.
- Budování důvěryhodné umělé inteligence vytvoří bezpečné a inovativní prostředí vhodné pro uživatele, vývojáře a průmysl.

⁸ Commission Appoints Expert Group on AI and Launches the European AI Alliance. European Commission, 14. VI. 2018.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-appoints-expert-group-ai-and-launches-european-ai-alliance>

Rok 2019

Roku 2019 se jednalo o iniciativu Evropské komise ke zjištění, jak se vyvíjí témata, která nastínila **Bílá kniha o umělé inteligenci**,⁹ s důrazem na to, jaké jsou etické dopady tématu. Paralelně byly započaty nebo obnoveny rozpravy mezi členskými státy Evropské unie o budoucím možném směřování této problematiky.

V tomto roce se uskutečnily dvě stěžejní iniciativy k umělé inteligenci.

1) Iniciativa Evropské komise ke zjištění, jaké mohou být **etické dopady** procesů, souvisejících se zaváděním umělé inteligence. Byly započaty diskuze mezi členskými státy Evropské unie v rámci této problematiky. V dubnu 2019 byl prezentován dokument Etické pokyny pro **důvěryhodnou umělou inteligenci**.¹⁰ Podle dokumentu se jako důvěryhodná vnímá taková umělá inteligence, která je (1) zákonná – respektující všechny platné právní předpisy; (2) etická – respektující etické zásady a hodnoty; (3) robustní - jak z technického hlediska, tak s přihlédnutím k sociálnímu prostředí. V prosinci 2019 se pak konalo pilotní kolo, související s hodnotícím listem „důvěryhodné umělé inteligence“.

2) Významná je v této souvislosti iniciativa policejních sil Nizozemska s názvem KET (Key Enabling Technologies).¹¹ Tento pojem se někdy překládá jako **Klíčové podpůrné technologie**, a rozumí se jím investice a technologie, které evropskému průmyslu (průmyslu v rámci členských států Evropské unie) umožní udržet konkurenceschopnost na světových trzích. Program se zaměřuje na čtyři klíčové technologie: nanotechnologie, pokročilé materiály, pokročilá výroba a zpracování (výrobní technologie) a biotechnologie. Umělá inteligence se může těmito úseky průřezově prolínat. Za účelem vytvoření stálé struktury pro konzultace se zúčastněnými stranami byla prostřednictvím Evropské komise v dubnu 2019 zřízena **Expertní skupina k umělé inteligenci v oblasti vnitřních věcí**.¹²

V roce 2019 uspořádalo Generální ředitelství Evropské unie pro vnitřní věci (DG HOME), ve spolupráci se členskými státy Evropské unie **tři workshopy**,¹³ které umožnily státům identifikovat zájmová témata a klíčové výzvy v oblasti umělé inteligence, jakými jsou například aspekty, související s problematikou správy údajů a ochrany (osobních a dalších potenciálně citlivých) údajů.

Tyto aktivity (workshopy a navazující interakce zainteresovaných aktérů) umožnily zahájit řadu projektů, zaměřených na nejaktuálnější související výzvy (například identifikace technických a právních požadavků

⁹ Bílá kniha o umělé inteligenci. Digi koalice. <https://digikoalice.cz/bila-kniha-o-umele-inteligenci/>

¹⁰ Ethics Guidelines for Trustworthy Artificial Intelligence. European Commission, 8. IV. 2019. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai>

¹¹ Key Enabling Technologies Policy. European Commission, 2018, 2019. https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/key-enabling-technologies_en
Key Enabling Technologies. Horizon 2020. <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/area/key-enabling-technologies>

¹² Artificial Intelligence and Law Enforcement - Impact on Fundamental Rights. European Parliament Think Tank, 15. VII. 2020. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2020\)656295](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2020)656295)
ČECH, Pavel. Definice umělé inteligence dle Expertní skupiny na umělou inteligenci. Právní prostor, 22. V. 2019. <https://www.pravniprostor.cz/clanky/pravo-it/definice-umele-inteligence-dle-expertni-skupiny-na-umelou-inteligenci>

¹³ Events about Artificial intelligence. European Commission. <https://wayback.archive-it.org/12090/20210727053425/https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/newsroom-agenda/event/artificial-intelligence>

na vytvoření evropského datového prostoru pro **prosazování práva** či katalog osvědčených postupů o případech použití na vnitrostátní úrovni), aby bylo možné zjistit, jak nejlépe tyto technologie využívat.

V červnu 2019 se v Andrelechtu konalo první shromáždění Evropské aliance pro umělou inteligenci.¹⁴ Ve stejné době byly přijaty **Zásady a investiční doporučení**, vypracované Skupinou odborníků na vysoké úrovni.¹⁵

Mezi konkrétní výstupy expertních těles k umělé inteligenci za rok 2019 patří zejména: **Systém SKALA** (určen k analýze kriminální činnosti a predikci jejího výskytu v dané oblasti), **projekt KISTRA** (detekce a klasifikace tzv. zločinů z nenávisti), vyhodnocení dotazníku k využívání technologie Face Recognition, **studie Smart City** (bezpečnost technologie a spokojenost obyvatel) a **studie Face Recognition** (rozeznávání obličejů ve veřejném prostoru).

---

¹⁴ *The First European Artificial Intelligence Alliance Assembly. European Commission, 26. VI. 2019. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/events/first-european-ai-alliance-assembly>*

¹⁵ *Policy and Investment Recommendations for Trustworthy Artificial Intelligence. European Commission, 2019. <https://wayback.archive-it.org/12090/20210728103937/https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/policy-and-investment-recommendations-trustworthy-artificial-intelligence>*

Rok 2020

V únoru 2020 byla přijata **Bílá kniha o umělé inteligenci** (s podtitulem „Evropský přístup k dokonalosti a důvěře“),¹⁶ jako součást Digitální (datová) strategie Evropské unie.¹⁷ Bílá kniha zdůrazňuje význam zajištění toho, aby bezpečnost v Evropě odpovídala požadavkům digitálního věku a byla schopna posílit technologickou nezávislost v příslušné oblasti. V této souvislosti bylo shledáno jako nezbytné využití potenciálu, který Digitální strategie Evropské unie nabízí v oblasti vnitřních věcí. Unie průběžně deklaruje nutnost maximalizace možností **financování souvisejících aktivit**, mimo jiné prostřednictvím programu Digitální Evropa.

Březen 2020 byl ve znamení připomínek k návrhu rámcových pozic k tzv. **Digitálnímu balíčku**¹⁸ (včetně Bílé knihy). Konkrétně připomínky České republiky (na kterých se podíleli experti Policie České republiky) byly zejména následující:

- Je třeba bránit přílišné přeregulaci, která je vnímána jako výslovná bezpečnostní hrozba.
- Související regulační rámec je třeba koncipovat obecně, bez přílišných technologických detailů.
- Nutností je opatrný přístup k regulaci umělé inteligence (souvisejících technologií) v oblasti biometrické identifikace, která je vnímána jako oblast s přímým potenciálním ohrožením lidských práv. To je obecně platná úvaha, ale stát nelze vnímat jako hrozbu. Například plošné snímání otisků prstů a fotografií státem, by mohlo být naopak obranou proti nelegálnímu využívání biometrie. Mohla by být vytvořena biometrická identita osoby a stát by poskytl nástroje privátním subjektům, aby mohly kontrolovat identitu osoby. Privátní subjekty by pak postrádaly tendenci samy tyto nástroje vytvářet. Zda jsou tyto úvahy relevantní či ne je potřeba dobře zvážit, nicméně řada států na světě již takto postupuje.

V dubnu 2020 Evropská komise představila aktualizovaný Koordinovaný plán v oblasti umělé inteligence a Sdělení o posílení evropského přístupu k umělé inteligenci, které byly zveřejněny spolu s přijatým návrhem Nařízení o umělé inteligenci. Podrobná analýza problematiky související s prezentovaným návrhem Nařízení o umělé inteligenci je k dispozici v související zprávě o posouzení dopadů (**Posouzení dopadů nařízení o umělé inteligenci**).¹⁹

V **červnu 2020** byly členské státy vyzvány k nominaci expertů do Expertní skupiny pro umělou inteligenci (problematika využití umělé inteligence v oblasti prosazování práva a policejních kontrol, v oblasti azylu a ochrany hranic).²⁰ Za Českou republiku byl nominován zástupce Policie České republiky, kpt. Bc. Martin Navrátil (odbor informatiky a provozu informačních technologií).²¹ Uvedená expertní skupina do současnosti uskutečnila přinejmenším pět expertních jednání (zasedání).

¹⁶ *Bílá kniha o umělé inteligenci. Digi koalice.* <https://digikoalice.cz/bila-kniha-o-umele-inteligenci/>

¹⁷ *Evropská strategie pro data. Evropská komise.* 19. II. 2020.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1593073685620&uri=CELEX:52020DC0066>

¹⁸ *Evropská komise představila digitální balíček, včetně návrhů k umělé inteligenci a datům. Úřad vlády České republiky,* 20. II. 2020. <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/aktualne/evropska-komise-predstavila-digitalni-balicek--vcetne-navrhu-k-umele-inteligenci-a-datum-179763/>

¹⁹ *Posouzení dopadů návrhu Nařízení o umělé inteligenci. Ministerstvo financí České republiky,* 3. V. 2021.

<https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/inovace-na-financnim-trhu/aktuality/2021/posouzeni-dopadu-navrhu-narizeni-o-umele-41759>

²⁰ *Zatím (polovina roku 2021) proběhlo celkem pět jednání (tři v roce 2020, zatím dvě v roce 2021).*

Umělá inteligence v oblasti vnitřní bezpečnosti. Policie České republiky, PPR-21570-2/ČJ-2021-990770.

²¹ *Martin Navrátil. LinkedIn.* <https://cz.linkedin.com/in/martin-navr%C3%A1til-2103387a>

První zasedání Expertní skupiny k problematice využití umělé inteligence v oblasti prosazování práva a policejních kontrol, v oblasti azylu a ochrany hranic se uskutečnilo **dne 2. července 2020**. Na jednání se probírala mimo jiné následující témata:

- Důvody návrhu **regulace umělé inteligence**, definice umělé inteligence, rozdělení (typologie) umělé inteligence podle její potenciální rizikovosti (dopadů na etické či bezpečnostní priority), návrhy na strukturu řízení, dopady na bezpečnostní sbory, cíle Evropské komise v oblasti vnitřních věcí, hlavní oblasti pro vysoce rizikové aplikace umělé inteligence pro bezpečnostní sbory, pravidla pro užití biometrie.²²
- Data Science Framework.²³

Rovněž v červnu 2020 probíhaly **veřejné konzultace k Bílé knize k umělé inteligenci**.²⁴

Červenec 2020 je zmiňován v souvislosti s následující agendou (dokumenty):

- Dokument **Počáteční posouzení dopadu: Umělá inteligence – etické a právní požadavky**.²⁵
- Konečný seznam hodnocení důvěryhodné umělé inteligence (ALTAI) AIHLEG.²⁶
- Odvětvová doporučení důvěryhodné umělé inteligence.²⁷

Odbor informatiky a provozu informačních technologií. Policie České republiky.

<https://www.policie.cz/clanek/odbor-informatiky-a-provozu-informacnich-technologii.aspx>

²² BABUTA, Alexander and Marion OSWALD. *Data Analytics and Algorithmic Bias in Policing*. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies, 2019. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/831750/RUSI_Report_-_Algorithms_and_Bias_in_Policing.pdf

SVORNÍK, Petr. *Umělá inteligence odhalí zločin dříve, než se stane. Testují ji v Chicagu*. *Novinky*, 2. VI. 2017. <https://www.novinky.cz/internet-a-pc/software/clanek/umela-inteligence-odhali-zlocin-drive-nez-se-stane-testuji-ji-v-chicagu-40035570>

²³ *Data Science and Criminal Justice*. *Digi-Crim-Jus*, 6. VII. 2021.

<https://www.digicrimjus.com/2021/07/06/data-science-and-criminal-justice/>

²⁴ SCHNEIDER, Jens-Peter. *Response to the Public Consultation on the White Paper: On Artificial Intelligence: A European Approach to Excellence and Trust*, COM(2020) 65 final. European Law Institute, 2020.

https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/news_page/2020/eli_response_ai_white_paper.pdf

²⁵ *Umělá inteligence – etické a právní požadavky*. *Evropská komise*, 2020.

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2020-3896535_cs

²⁶ *Assessment List for Trustworthy Artificial Intelligence (ALTAI) for Self-Assessment*. European Commission, 17. VI. 2020. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/assessment-list-trustworthy-artificial-intelligence-altai-self-assessment>

²⁷ *Policy and Investment Recommendations for Trustworthy Artificial Intelligence*. European Commission, 2020.

<https://wayback.archive-it.org/12090/20210728103937/https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/policy-and-investment-recommendations-trustworthy-artificial-intelligence>

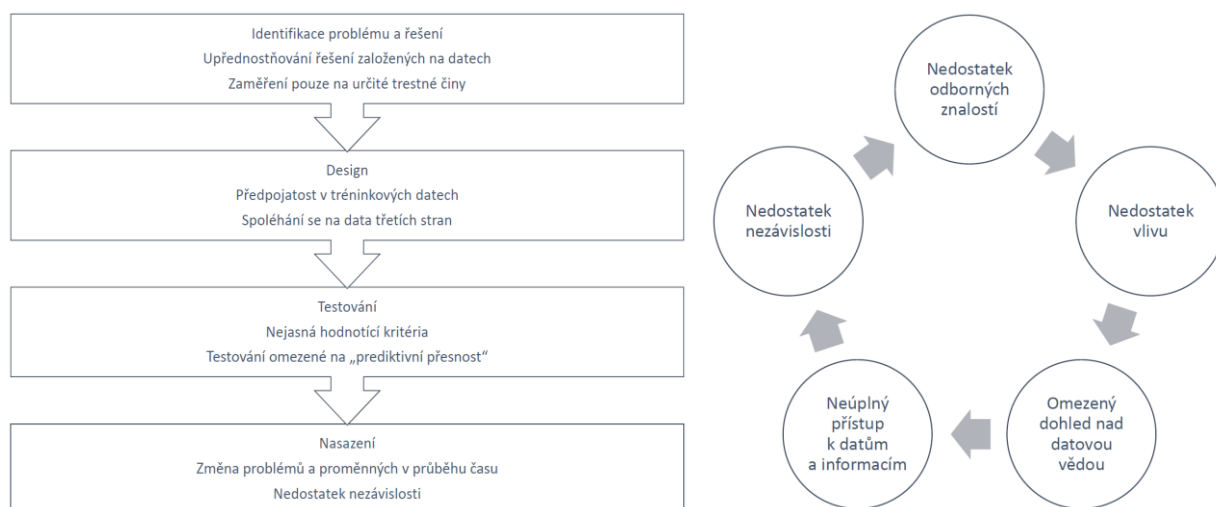

Říjen 2020 byl ve znamení 2. shromáždění Evropské aliance pro umělou inteligenci.²⁸

Ve stejné době byla publikována **Studie o využití umělé inteligence v České republice a v Polsku.**²⁹

Významnou akcí v listopadu 2020 byla konference, pořádaná Radou Evropy, nazvaná **Umělá inteligence pro mír, spravedlnost a bezpečnost** (které se za Českou republiku zúčastnila i delegace odboru informatiky a provozu informačních technologií Policie České republiky).³⁰

Ilustrace: Potenciální úskalí využívání umělé inteligence orgány prosazování práva.³¹

²⁸ 2nd European AI Alliance Assembly. European Union Newsroom, 9. X. 2020. https://europa.eu/newsroom/events/2nd-european-ai-alliance-assembly_en

²⁹ HVÍŽDALOVÁ, Daria a Martin FAŽUN. Umělá inteligence ve veřejném a soukromém sektoru v Polsku a v České republice. Praha: Technologické centrum Akademie věd České republiky, 2020. <https://www.strast.cz/cs/publikace/umela-inteligence-ve-verejnem-a-soukromem-sektoru-v-polsku>

³⁰ Conference on responsible AI for Peace, Justice and Security. Council of Europe, 19. XI. 2020. <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/-/conference-on-responsible-ai-for-peace-justice-and-security>
Pokračování této akce bylo avizováno na 14. a 15. září 2021.
Council of Europe and Artificial Intelligence. Council of Europe. <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/home>

³¹ BABUTA, Alexander and Marion OSWALD. Data Analytics and Algorithmic Bias in Policing. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies, 2019. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/831750/RUSI_Report_-_Algorithms_and_Bias_in_Policing.pdf
SVORNÍK, Petr. Umělá inteligence odhalí zločin dříve, než se stane. Testují ji v Chicagu. Novinky, 2. VI. 2017. <https://www.novinky.cz/internet-a-pc/software/clanek/umela-inteligence-odhali-zlocin-drive-nez-se-stane-testuji-ji-v-chicagu-40035570>

Rok 2021

V dubnu 2021, i v kontextu (snad) doznívající koronavirové zátěžové situace, zazněla řada impulsů, podporujících unijní přístup k umělé inteligenci, s cílem stanovit **harmonizovaná** pravidla pro umělou inteligenci.³²

V květnu 2021 se začalo intenzivně řešit související **Nařízení o umělé inteligenci**, včetně veřejných konzultací, které v rámci České republiky koordinovalo Ministerstvo financí.³³

V květnu 2021 byl vydán dokument č. 8515/21 „**Vysoce rizikové aplikace umělé inteligence: výhled vnitřní bezpečnosti**“. Text navrhuje samostatného právního rámce pro umělou inteligenci v oblasti vnitřní bezpečnosti.³⁴

Generální sekretariát Rady Evropské unie v červenci 2021, v kontextu předsednictví Slovinska, pořádal virtuální konferenci „**Nařízení o umělé inteligenci – etické aspekty a aspekty základních práv**“. Diskusní témata byla v dané souvislosti následující:³⁵

- Jak efektivně chránit základní lidská práva (a svobody) při regulaci umělé inteligence v Evropě (v rámci Evropské unie) a mimo tento prostor?
- Jak podporovat komplementaritu a nalézat synergii mezi různými regionálními mezinárodními organizacemi při řešení etických aspektů a aspektů základních lidských práv (a svobod)?

---

³² MÁLEK, Jakub; PŠENČÍKOVÁ, Tereza; ROUČKOVÁ, Kateřina. Shrnutí návrhu nařízení Evropské unie o umělé inteligenci (AI). *Právní prostor*, 8. VII. 2021. <https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/shrnuti-navrhu-narizeni-evropske-unie-o-umele-inteligenci-ai>

³³ Veřejná konzultace k návrhu Nařízení o umělé inteligenci. 3. V. 2021. <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/inovace-na-financnim-trhu/aktuality/2021/verejna-konzultace-k-navrhu-narizeni-o-u-41760>

³⁴ High Risk Artificial Intelligence Applications: Internal Security Outlook. European Commission, 12. V. 2021. <https://www.statewatch.org/media/2407/eu-council-ai-internal-security-discussion-paper-8515-21.pdf>

³⁵ Míra zapojení České republiky do akce není zřejmá.

Virtual Conference on the Regulation of Artificial Intelligence, Ethics and Fundamental Rights.

Slovenia Presidency of the Council of the European Union, 20. VII. 2021. <https://slovenian-presidency.consilium.europa.eu/en/news/at-the-virtual-conference-on-the-regulation-of-artificial-intelligence-ethics-and-fundamental-rights/>

Za účelem posílení strategie umělé inteligence v oblasti vnitřních věcí se Generálním ředitelství pro vnitřní věci (DG HOME) zapojilo do řady činností a setkání s dalšími generálními ředitelstvími, agenturami pro spravedlnost a vnitřní věci, členskými státy Evropské unie a průmyslovým odvětvím s cílem zhodnotit probíhající vývoj umělé inteligence a identifikovat mezery a potřeby.

V současnosti (polovina roku 2021) lze identifikovat přinejmenším tři robustní a vzájemně související právní a praktické iniciativy, které si kladou za cíl přispět k budování důvěryhodné umělé inteligence:

- Evropský právní rámec pro umělou inteligenci k řešení základních práv a bezpečnostních rizik specifických pro systémy umělé inteligence; Komise si klade za cíl řešit rizika spojená s konkrétním používáním umělé inteligence prostřednictvím souboru doplňkových, přiměřených a flexibilních pravidel. Tato pravidla také zajistí Evropě vedoucí úlohu při stanovování globálního zlatého standardu. Tento rámec dává vývojářům, nasazovatelům a uživatelům umělé inteligence potřebnou jasnost tím, že zasahuje pouze v případech, které stávající národní a unijní legislativa nepokrývá. Právní rámec pro umělou inteligenci navrhuje jasný a snadno srozumitelný přístup založený na čtyřech různých úrovních rizika: nepřijatelné riziko, vysoké riziko, omezené riziko a minimální riziko.
- Pravidla Evropské unie pro řešení otázek odpovědnosti souvisejících s novými technologiemi, včetně systémů umělé inteligence (poslední čtvrtletí 2021 až první čtvrtletí 2022).
- Revize odvětvových právních předpisů v oblasti bezpečnosti (např. nařízení o strojních zařízeních, směrnice o obecné bezpečnosti výrobků, druhé čtvrtletí 2021).

Rámeček: Vědeckovýzkumné aktivity v rámci České republiky: Příklady

Ministerstvo vnitra České republiky vyhlásilo 17. března 2021, dvě veřejné soutěže bezpečnostního výzkumu. Obě se týkají aplikací bezpečnostních technologií, jako jsou umělá inteligence, robotika, nanotechnologie, laserová technika a fotonika. Výsledky výzkumů budou určeny k pomoci složkám integrovaného záchranného systému. Veřejné soutěže jsou vyhlašovány v rámci programu IMPAKT a nového programu SECTECH. Lhůta pro podávání návrhů projektů skončila v květnu 2021. Výsledky se předpokládají do konce října 2021.³⁶

Vysoká škola AMBIS je hlavním řešitelem projektu Technologické agentury České republiky „Umělá inteligence a lidská práva: rizika, příležitosti a regulace“ (TL05000484), který koordinuje JUDr. Bc. Martina Šmuclerová, Ph.D.³⁷ Cílem projektu je identifikovat a zhodnotit rizika a příležitosti v oblasti vztahu umělé inteligence a lidských práv a navrhnout řešení, jak by související technologie mohly být vyvíjené, používané a regulované, aby neohrožovaly lidská práva a naopak pomohly jejich rozvoji a ochraně.

---

³⁶ Ministerstvo vnitra vyhlašuje veřejné soutěže na umělou inteligenci, robotiku a kyberbezpečnost. Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-vyhlasuje-verejne-souteze-na-umelou-inteligenci-robotiku-a-kyberbezpecnost.aspx>

³⁷ Umělá inteligence a lidská práva: rizika, příležitosti a regulace. Vysoká škola AMBIS. <https://www.ambis.cz/umela-inteligence-a-lidska-prava-rizika-prilezitosti-a-regulace>
Rozhovor: Umělá inteligence a lidská práva. Vysoká škola AMBIS. <https://www.ambis.cz/blog/rozhovor-umela-inteligence-a-lidska-prava>

Aktuální aktivity v rámci Interpolu³⁸

Co se týče aktivit a procesů v rámci Mezinárodní policejní organizace, Interpol, týkající se problematiky umělé inteligence, ty je možné ilustrovat na následujícím harmonogramu:

- **V listopadu 2020 proběhlo 3. setkání orgánů prosazování práva k umělé inteligenci.** Jedná se o ztělesnění spolupráce Interpolu a Meziregionálního institutu pro výzkum kriminality a spravedlnosti Organizace spojených národů (United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute, UNICRI). Za Českou republiku byly představeny prvky umělé inteligence v projektu Reliéf.³⁹
- Série „**Virtuálních školící místnosti k umělé inteligenci**“, navržených k posílení povědomí o problematice mezi policisty (jak může umělá inteligence ovlivnit policejní modely a aktivity).⁴⁰

Interpol vnímá rychlý technologický vývoj a jeho cílem je využít jej pro účely efektivnějšího vynucování práva. Organizace poskytuje přehled projektů v oblasti informačního, komunikačního a technologického práva.

- Rozpoznávání hlasu: Interpol se podílel na iniciativě, nazvané **Speaker Identification Integrated Project** (SIIP). Technologie vyvinutá v rámci tohoto projektu je schopna identifikovat osobu podle jejího hlasu nebo vybrat konverzace, které jsou předmětem zájmu kriminalistů.
- Rozpoznávání obličeje: Interpol již využívá umělou inteligenci pro identifikaci zločinců, uprchlíků, jiných zájmových osob a pohřešovaných osob”. **Interpol Face Recognition System** byl spuštěn v roce 2016.
- Umělá inteligence a robotika pro vynucování práva: V budoucnu bude možné umělou inteligenci využít i pro účely autonomního odpovídání na “žádosti o vzájemnou mezinárodní právní pomoc”, jako “autonomní robotické hlídkové systémy”, pro prediktivní policejní činnost, jako “software s počítačovým viděním pro identifikaci ukradených vozidel”, “nástroj pro identifikaci zranitelných a využívaných dětí”, “nástroj detekce chování pro identifikaci zlodějů v obchodech”, či jako “plně autonomní nástroj pro identifikaci a stíhání online podvodů”.

³⁸ Interpol. *Artificial Intelligence Observatory and Forum*.

<http://observatory.ilaw.cas.cz/index.php/mezinarodni-aktivity/interpol/>

³⁹ *Towards Responsible Artificial Intelligence Innovation. United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute, 2020.* <http://www.unicri.it/towards-responsible-artificial-intelligence-innovation>
UNICRI Centre for Artificial Intelligence and Robotics. *United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute.* http://www.unicri.it/in_focus/on/unicri_centre_artificial_robotics
UNICRI Centre for Artificial Intelligence and Robotics. *Wikipedia.*

https://en.wikipedia.org/wiki/UNICRI_Centre_for_AI_and_Robotics

TÁBORSKÝ, Vladimír. Projekt „Reliéf“ na 44. evropské regionální konferenci interpolu v Praze. *Bulletin Národní protidrogové centrály*, 2016, č. 3, s. 43-46. <http://future-forces-forum.org/review/236.str.2-.pdf>

⁴⁰ Interpol Virtual Academy. Interpol.

<https://www.interpol.int/How-we-work/Capacity-building/INTERPOL-Virtual-Academy>

Working Papers Mezinárodního bezpečnostního institutu z. ú. si kladou za cíl přispět do domácí odborné diskuse o aktuálních (nejenom) bezpečnostních tématech. Tyto výstupy slouží managerům a dalším expertům, kteří se chtějí pokusit zorientovat ve složitých bezpečnostních i jiných výzvách současnosti. Vedle sumarizace aktuálního stavu poznání je prostor věnován formulování relevantních doporučení pro veřejnou i soukromou sféru.

Příspěvatelé, ochotní se podělit o své ucelené podklady, vybavení standardním poznámkovým aparátem, jsou vítáni.

Přehled (plné znění) dosavadních Working Papers naleznete [ZDE](#).